

se morajo ugovori proti cenitvi oglašati v 6 tjd-nih, počenši od dné, ko se to naznani. Gledé na velike težave pri presodbi tarifa, in preden se vse pozve, kar je treba, da se ugovor tudi podpreti zamore s tehtnimi razlogi, in gledé na to, da so srenje dozda s svojimi prošnjami za podaljšanje obroka od višjih oblastnij odbijane bile, stavi B. v imenu kmetskih srenj do vlade vprašanje: ali bi ne hotela vlada oblastnij napotiti, da v nujnih primerljajih dovolé daljši obrok za reklamacije, če pa to ne gre, ali bi ne kazalo v sklepanje predložiti dostavka k postavi, ki bi to dovoljeval? — Cesarski namestnik odloži odgovor na eno prihodnjih sej. Vladni načrt postave o konjaškem redu (Abdecker-Ordnung) se po odborovem predlogu kot neprimeren z večino glasov odbije. — Po predlogu naučnega odbora je bila sprejeta postava, po kateri se vstanovi deželni šolski fond, ki spada pod upravo dež. odbora tako, da ostane deželnemu šolskemu svétu, ki je doslej gospodaril s šolskim fondom, pravica, odkazovati plačila za šolske namene. V deželni š. fond spada odslej pokojninska zaloga, kakor tudi normalni šolski fond (iz cerkvenega premoženja nekdanjih samostanov in bratovšin). Okrajne šol. denarnice ostanejo kakor dozda, le da vsakoletni proračun in računski sklep deželnemu odboru v presojo in potrjenje pošiljajo. — Obveznosti, ki jih imata normalni in pokojninski fond, ostanejo nedotakljive. Kar se dež. šol. fondu ali več okrajem za šolske namene kot ustanova, dedina ali sporočilo zapusti, pripada dež. šolskemu fondu in se posebe oskrbuje. — Če pride dež. šol. svét pri odkazovanju učiteljskih plač in oskrbovin z dež. odborom navskriž, odloči stvar minister nauka.

V 3 resolucijah se je izreklo: 1. da naj dež. odbor prosi ministerstvo nauka, da pusti spremeni določbe drž. postave od 14. maja 1869, ki se gledé pokojninskega fonda z določbami deželne (nove) postave več ne skladajo; 2. da se dozdanji stroški za upravo pri pokojninskem fondu in pri računski protipazbi (kontroli) okrajnih šol. denarnic — državi povrnejo iz dež. blagajnice; 3. da dež. odbor do prihodnjega zasedanja izdela postavo, ki bo vredila pravico, učitelje imenovati. (To bo kaj lahko vrediti. Kakor dež. šol. svét, tako ima vsled te postave, če se potrdi, deželni, z večine nemški dež. odbor, že zdaj pravico, nad polovico učiteljev imenovati. Ker postavljajo šol. stroški še dalje večji, bo tudi dež. odbor moral čedalje več prikladati okr. denarnicam, s tem pa dobiva tudi še dalje več pravic do imenovanja učiteljev. Srenje, ki vse to plačujejo, se pa naj obrišejo!)

Slednjic se dovoli brez debate Gradčanom, da se obstoječa narodna deklška šola spremeni v občansko (purgarsko) 8 razredno šolo, to je, da bo na njej namesto dozdanjih petero — 8 razredov, za kar gredo iz dež. blagajnice vsakoletne priklade. — Uboga deželna blagajnica!

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Seidlnova skrb za uboge). Ako bi drugi ljudje večega usmiljenja do ubogih ne imeli, kakor g. Seidl, bi se jim pač slabo godilo. Prisiliti je hotel nekda v Mariboru srenjske predstojnike, ko so bili iz clega okraja pred nja mogočnostjo zbrani, da mora vsaka srenja imeti svojega beriča, ki bi tuje beriče alj „petlarje“ izganjal. *) Rekel je tudi, da, ako si ktera srenja noče najeti beriča, bode on sam 300 gld. doklade srenjski kasi naložil, in s tem srenje prisilil, da si postavijo beričev. V Kamci je že vsem štirim srenjam beriča posilil, tako pa ima vsaka srenja pri sedanjih slabih letinah po 70—80—90—100 gld. več plačila. (Tukaj opomnimo vse druge srenje, naj se ne zjedinijo po Seidlnovih muhah, ker bi se jim boljše ne zgodilo.) Srenje v Kamci sicer še niso zedinjene, vendar imajo vse štiri zdaj enega beriča.

Svojo veliko skrb do ubogih je g. Seidl kot oskrbnik ubozih alj „Armenvater“ zopet kaj lepo dokazal. Kamška fara ima premoženja ubogih blizo 10.000 gld. Od kod toliko premoženja? Od pokojnih župnikov in cerkve; rajni župnik Otiš je sam za uboge 6000 gld. sporočil. Od liberalcev ni v ubožni kasi ne krajcarja. Ker se od nekih stotin le 3 procenti plačujejo, se razdeli vsak mesec 30—35 gld. med uboge. Oskrbniki ubogih imajo po drugod ključe od ubožne kase, v Kamci je pa „strah“ sam ključ in vse.

G. Seidl je potegnil pred 1. okt. v Gradec, odnesel ključe, ubožne kase pa nikomur ni izročil, tako da bi dné 1. okt. ubogi, ki na svoje krajcarje željno čakajo, ničesar ne bili dobili, ko bi se g. župnik in drugi ljudje ubogih ne bili usmili. Takošni neredi se le v strahovem pašaliku goditi zamorejo. Kako bi se le godilo, ko bi sirotinski zavod celó v njegovih rokah bil! Gotovo bi morali ubogi večkrat prste lizati, preden bi se Seidlnovi milosti poljubilo, njim razdeliti, kar so jim cerkev in župniki sporočili.

Kolikor slišimo, se v njegovi srenji največ pokrade. Grozdje zginja, ker še celó za „oterja“ (stražnika pri vinogradih), ni skrbel, dasi je malo v vinogradih in bo še to zginolo. Krade se vino, krompir, špeh, kakor 7. oktobra pri Kogaru. Kakor se pripoveduje, je nekdo v kamški srenji celó slivo podrli, da je ložej slive pobral. Od kod toliko tatvine ravno v Kamci, kder županuje mož, ki vedno predigova, da že zamorejo srenje same za varnost skrbeti in policijo zvrševati? Veste kaj, g. Seidl, če se morda le vas tatovi in potepuhi bojé, ker imate korajžo, bi bilo najboljše, da odložite vse poslanske poslove in lepo doma v kancelijah ostanete in beriča komandirate. Tako bi vsaj vzgled dali, kako da se policija na kmetih zvršuje. —

*) Tako res nova postava od 12. marc. 1873 veleva. Vredn.

Iz Artič 11. okt. (Maček namesto človeka zavlada.) Čudna dogodka se je tukaj zgodila 1. t. m. J. Z., ki se je letos pred postom oženil, ter je z svojo ženo prav zadovoljno živel, je imel vendar vranjo družico na svoji strani. Omenjeni dan, ko je nekaj težakov imel, je namreč žena za večerjo štrukljev skuhala, dva je pa peči djala, kar se jim je nenavadno zdelo. Po večerji ponudi možu enega, sebi pa odloči drugega. Mož nekoliko použije, ker mu pa ni bilo prav po godu, dene štrukelj nekoliko na peč in gre spat. Ko drugo jutro vstane, ga hudo vije in začne strašno bljuvati; na izmečkih vidi, da je obilno arzenika vmes, katerega pobere in pokaže nekaterim sosedom, vso stvar pa misli zatajiti. Ko se pa vendar razglasi, pride tudi preiskavni sodniji do znanja. Ono polovico štruklja, ki ga je na peč dejal, zvoha maček, ga požre, pa tudi precej pogine. Ko pride preiskavna sodnija stvar preiskavat, je mačka vzela in v Gradec poslala. Žena je že pri preiskavni sodniji v Brezakah v zaporu.

Iz kakega namena da je to hudobijo storila, ne vemo; prav čudno se nam pa zdi, da se njeni starši hudujejo nad svojim zetom, zakaj da ni to reč zamlčal, mesto da bi njo posvarili. To je lepa izreza otrok, da se hudobnežem še potuha daje.

Posebno pa obžalujemo, da se je ravno v naši vasi v dolnji Pohanci, zdaj dvakrat zaporedoma kaj takega zgodilo. Pred tremi leti je ženska M. R. tudi arzenika v juho vrgla neki stari ženici, katero bi bila zaradi njenega užitka rada iz sveta spravila, pa k sreči se ji tudi ni posrečilo; ženica še živi. M. R. je pa obsojena na pet let težke ječe. Opomniti pa moram, da te dve hudobni ženski niste domači rojakinji. M. R. je rojena iz reihenberške fare, a Z.—kova žena iz dobovske fare.

Gabrje pri Celju. (Napredek tu, nazadek tam.) Pod celjsko okolico spadajoča vas Gabrje se je v zadnjih dveh letih zdatno povečala v stavbinem oziru. Zidajo in zdelujejo se ravnokar štiri hiše štirih naseljencev, kateri so si zemljišče od ondotnega kmetovalca kupili in za zidanje svojih stanovanj ga ohrnili. Za leto, kakor se sliši, jih še bo več iz stal se vzdignilo. V obližji imenovanih poslopij, kakor tudi v vasi Gabrje, se stavi in vrši e. k. cin-tovarna, ki bode po dokončani stavbi s svojimi visokimi dimniki in mnogoterimi poslopji, katerih je dozdaj osem, okolico ino mesto lepšala in povečevala, trgovinstvo pa podpirala. Zares dobro delo za vsakdanje ljudstvo, kajti po tovarnah se jih tisoč in tisoč z vsakdanjim delom preživi; da bi le tudi tovarniki prehitro ne pozabili na Njega, čigar roka nam vse potrebno deli; ali žalibog smo prepričani, da tovarniki za pobožno, kršansko življenje malo marajo. Bridko čutijo žalostno osodo, ktera je zadela to leto tovarne in tudi rudnike, v katerih se le malo dela, ali pa celo nič. Bog daj, da bi se skoro na bolje obrnilo!

Dokler pa Boga ne spoznamo Gospoda nebes ino zemlje, nam boljšega pričakovati ni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dva dež. zbora: bukovinski in goriški sta že skončala delovanje, konec vseh drugih je 15. t. m. Skoro v vseh dež. zbora, kder sedé poleg ustavakov tudi federalisti, so se godile stvari, ki opominjajo vladu prav glasno, da narodi, če so tudi vsled enostranskih volilnih redov v manjšini, s sedanjim političnim stanjem v Avstriji niso zadovoljni in da jim direktne volitve niso ust zaprle, kakor so se liberalni nemški ustavaki nadjali in letos ob začetku deželnih zborov tolažili. Glej poročila iz deželnih zborov.

Kranjsko. V radoljiškem in kranjskogorskem okraju zmagal je pri dopolnilni volitvi v dež. zbor g. Robič, penzioniran davkar, s 37 glasovi proti 5, ktere je dobil okr. glavar Wurzbach. G. Robič spada h konservativni stranki.

Ogersko. Magjari delajo, kakor da so vso politično modrost zapravili. Vlada hoče prevreči vso starodavno, narodu priljubljeno sestavo županij, mnogo mestom vzeti pravice „svobodnih mest“, pomešati meščane s kmetijskimi volilci in celó nove okraje napraviti. To dela tudi med magjarskim narodom veliko nevolje in utegne za vladu pogubno biti.

Vrh tega zatira vlada ubogim Slovačkom njih lastne, z velikimi stroški osnovane gimnazije, na katerih je narodnost slovaška vsaj nekoliko zavetja pred magjarskim nasilstvom še imela. Sklenila je vlada, da se odpravi samostalna, katoliško-slovaška nižja gimnazija v Kloštru v turčanski županiji. To je že druga gimnazija, ki ima prenehati; zdaj pride še vrsta na tretjo in poslednjo slovaško-luteransko gimnazijo pri sv. Martinu. Krivica proti narodom utegne danas ali jutre Magjarom drago priti, kakor leta 1848.

Vnanje države. Bismark se je z zajetjem grofa Arnim-a hudo vrezal. Svet mu ne ploska, marveč se kaže nezadovoljen s tem krutim postopanjem. Zajeti grof je tudi bolehen, kar mu še več sočutja pri občinstvu donaša, Bismarka pa je vsled vednega nepokoja protin zopet hudo zvižati začel. Nasledek vsega je, da bi se Bismark najrajši iz zank snel, ki jih je svojemu tekmeču nastavljal, kar se vidi iz tega, da so vladni listi popustili prvotno korajžo zoper zajetega grofa Arnima.

Kakor kat. cerkev in katoličane preganja ošabni Prus tudi poljske Slované. Vlada v Brombergu (Bidgošću) na Poznanskem je namreč — „nemštvu na korist“, (kakor se hvali v krutem svojem ukazu, poljska imena 21 mest v nemška prekrstila in oblastnijam zaukazala, v uradnih poslih le nemška imena rabiti. — Tako zatira nemško framasinstvo vse, kar mu ni po godu: cerkev in narodnost.